

రాజు బయల్దేరిన అరగంట దాకా చేస్తున్న పనినే సాగదీసి, ఆ పైన దక్షిణం కట్టేసి ఇంటికి బయల్దేరాడు సుబ్బారావు. రాజుతో ఇంటివైపు నడవడం ఇష్టం లేదు సుబ్బారావుకి.

అందుకనే రాజును వెళ్ళనిచ్చి బయల్దేరాడు. ఇంకా ఆ కాశం లో సూర్యుడు న్నాడు. అతనికి రణాలు వేడిగా ఉన్నాయి. అవి సుబ్బారావుని తాకుతున్నాయి. పంచ కొంతో

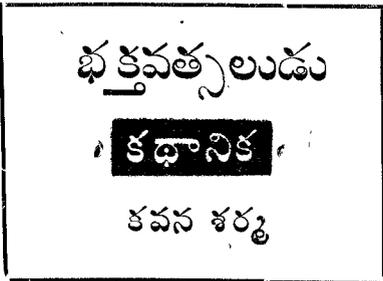
నుదిట వట్టిన చమట తుడుచు కొంటూ నడుస్తున్నాడు సుబ్బారావు. కాసేపు టికి సూర్యుడు ఎర్రబారి పోతాడు. ఒక రోజు “కర్మసాక్షి రోజంతా జనం చేసిన పాపాలు చూసి చూసి కోపంతో కందగడ్డలా ఎర్రబడి పోయాడు” అన్నాడు సుబ్బారావు రాజుతో.

దానికి రాజు నవ్వి “కామూతుడైన సూర్యుడు చీకటి పడకుండానే వచ్చి మదిశాంగన అనే వెలయాలి ఇంటికి పోతూ, ప్రజలు తన దుర్మడతని గమనిస్తున్నారన్న కోపంతో మొహం చెండు కొంటున్నాడు” అన్నాడు.

“నీవన్నీ విపరీత వాదనలే! పశ్చిమ దిశాంగన వెలయాలా? నువ్వు తప్ప ఎవరూ అల్లా అనలేదు!” అన్నాడు సుబ్బారావు కోపంగా.

“సాయింత్రాలు సూర్యుడిని, పొద్దున్న చంద్రుడిని తన ఇంటికి ఆహ్వానించే స్త్రీ వెలయాలూ కాదా?” అన్నాడు నేవ్వుతూ రాజు.

రాజు సూర్యుడిని, పశ్చిమాన్ని, మూత్రమే అంటే సుబ్బారావు బాధ పడకపోవును. రాముడిని, వెంకటేశ్వరుడిని కూడా వేళాకోళం చేస్తూ మట్టాడ్రాడు. అటువంటి వాడితో స్నేహం

చెయ్యడం తనకి ప్రమాదం అని మానేసాడు. నిన్నటికి నిన్నటాను హల్లో రాముడు దేవుడా? కాదు! అంటూ మెకుపెట్టుకొని ఉపన్యసించాడు. టాను హాలుకి

సుబ్బారావు యిల్లు దగ్గర, ఆ పాపపు మాటలు తన చెవుల బడకుండా రాజు ఉపన్యాసం ఇస్తున్నంత సేపు సుబ్బారావు భజన చేసాడు. అంజనేయ దండకం చదివి హనుమంతుడికి కోపం రాకుండా చూసుకొన్నాడు. రాజు ఉపన్యాసం వినడానికి వెళ్ళే జనాన్ని చూస్తే సుబ్బారావుకి జాలి. దేవుడు భక్తవత్సలుడే అయినా పాప భయంకరుడు కదా!

సుబ్బారావు నడుస్తూ రోడ్డురెండుగా చీలిన చోటికి వచ్చాడు. ఒక రోడ్డు బజారు గుండా తన యింటికి పోతుంది. రెండోది కాలువ పక్కగా తనింటి వైపు పోతుంది. రెండో రోడ్డు మీద రాజు యిల్లుంది. రాజు సుబ్బారావు ఒకే ఆఫీసులో వచ్చేస్తూ నువ్వు అని పిలుచుకొనే అంత పరిచయం ఉన్న స్నేహితులు. కాని వయస్సుతో సుబ్బారావు భక్తి వైపు, రాజు నాస్తికత్వం వైపు మొగ్గారు. తమ దార్లు వేరయ్యాయి. ఇద్దరు రెండో వారిని తమ మార్గంలోకి

తిప్పు కొవాలని ప్రయత్నించి విఫల
లయ్యారు. ఆ దార్లు చీలిన చోట నిలబడ్డి
సుబ్బారావు అలోచనలో పడ్డాడు.

సుబ్బారావుకి పెళ్లయి పదిహేను
సంవత్సరాలైంది. కొడుకు పుట్టి తొమ్మిది
సంవత్సరాలైంది. సరిగ్గా పది సంవత్స
రాల క్రితం, సంతానం కోసం ఎన్నో
ప్రయత్నాలు చేసి చివరిసారి ఆంజనే
యుడికి తమలపాకులతో పూజ చేయిం
చాడు. తరువాత సంవత్సరానికి ఆంజ
నేయ ప్రసాద్ పుట్టాడు. అందుకే ఆంజ
నేయడంటే గురి. ఆ దేవుడి కోపం
అంటే, భయం.

రాజు, సుబ్బారావుకి పెళ్లయిన
అయిదు సంవత్సరాల దాకా పిల్లలు
కలగకపోతే డాక్టరుని సంప్రదించమని
సలహా ఇచ్చాడు. సుబ్బారావు నష్టమే
ముందని డాక్టర్ని సంప్రదిస్తే, అతని
భార్యకి చిన్న శస్త్ర చికిత్స చెయ్యాలని
చెప్పాడు డాక్టరు. సుబ్బారావు భార్య
ఆపరేషన్ చేయించుకొంది. తరువాత
ఏడాదికి కొడుకుని కంది. ఆ పిల్లాడే
ఆంజనేయ ప్రసాద్.

సుబ్బారావు ఆంజనేయ స్వామి
మహిమని తెగపొగుడుంటే రాజు
“తనే పిల్లలు కనని దేవుడు నీ చేత
కనిపించడమేమిటోయి! నువ్వు, చెల్లా
యిని డాక్టరు దగ్గరకు తీసుకు వెళ్లక
పోతే, మీ ప్రసాద్ పుట్టేవాడే కాదు.
ఆ మనత శాస్త్రానిది కాని గుళ్లో విగ్ర
హానిది కాదు” అన్నాడు.

“దేవుడే నీ చేత నాకా విషయం
చెప్పించాడు. ఆ దేవుడే నన్ను ఆమాట
వినేలా చేసాడు. అంతకు ముందు నువ్వు
అన్నావా? నేను విన్నానా? ఆ రోజుకి
నా భక్తి పరిపక్వమైంది. ఆ డాక్టరే
మరొకరికి పిల్లలు పుట్టుకుండా ఆప

రేషన్ చేసాడు. కాని ఏమైంది? ఏడా
తిరక్కండా పిల్లాడు పుట్టాడు. దేవుడ
నిర్ణయిస్తే శాస్త్రం అడ్డు లేదు” సుబ్బా
రావు కొట్టి పారేసాడు.

సుబ్బారావు అలోచనలనుంచి తేర
కొని కాలవ గట్టు వెంబడిపోయే రోడ్డు
తీసుకొని రాజింటి మీదుగా పోడానికి
నిర్ణయించుకొన్నాడు. ఆరు నెలల క్రితం
వరకు అతనూ, రాజూ, రోజూ అటు
వేపుగా నడిచేవారు అఘీను వదలగానే.
కాని రాజు మరీ నాస్తికత్వం అవలం
బించడమే కాకుండా, ప్రచారం చెయ్య
టంలోకి దిగాడు. బహిరంగంగా
దేవుడితో తలవడటం మొదలు పెట్టాక,
సుబ్బారావు వద్దని సలహా యిచ్చి
ఫలితం లేక దూరంగా ఉండటం
మొదలు పెట్టాడు. ఆరు నెలల నుంచి
అతని ధారి వేరైంది. ఈ రోజు
పాత ధారిన పోవాలనుకొన్నాడు.
ఎండ వేడిగా ఉండటం, బజారులో
కన్నా కాలవ పక్కన చల్లగా ఉండటం
ఒక కారణం. కాని అతని మనస్సులో
మరో విషయం పట్ల కుతూహలం
ఉంది. క్రితం రోజు, రాజు రాముడిని
దేవుడు కాదని ఉపన్యసించాడు. భగ
వంతుడు భక్తవత్సలుడే గాక పాపీ
భయంకరుడు కదా! దాని ఫలితం
రాజు ఈ రోజో మరో రోజో పొందాలి.
రాజు ఇంటి మీదుగా పోయి, అతనికి
ఏమైనా కీడు జరిగిందేమో తెల్పుకోవాలి.
కాని రాజుని అడిగి కాదు. ఆ యింటి
వాతావరణం గమనించి తెలుసు
కోవాలి.

సుబ్బారావు కాలవ గట్టు పక్కగా
నడుస్తున్నాడు. కొంత దూరం పోయే
సరికి అక్కడ జనం గుంపుగా నిలబడి
వీదో జరిగినట్టు చెప్పు కొంటున్నారు.

సుబ్బారావు ఆ గుంపులోకి ప్రవేశించి “ఏం జరిగింది?” అని అడిగాడు.

అందరు తలో మాట చెప్పారు. “నే సెప్టాను బాబుగారికి మీరుండండ హె” అన్నాడు ఓ గిరిజాల యువకుడు. గోబీ మీద నల్ల వల బనియను వేసుకున్నాడు. చేతిలో చేపలు పట్టే గాలం ఉంది.

“అది కాదండయా! నానేమో ఇక్కడ కూసుని తాపీగా సుట్టముక్క కాల్చుకుంటూ సేపలడ్లున్నా నండె. అప్పుడండయ్యా ఓ కుర్రోళ్ల గుంపొచ్చి కాలవలో ఈడ్వారి అనుకొంటూ దిగారయ్యా. కుర్రోళ్లు కాస్తేవు బుద్ధిగా ఈతలు కొట్టారయ్యా. ఇంతలో ఇటు కేసో రాదారి పడవ వత్తే దాని ముట్టుకొని రావాలని పందా లేసుకొన్నారయ్యా! నాను సూత్తు ఉన్నాను. పిల్లొళ్లు సేపల్లా ఈదుకొంటూ పోయారు. సూడ్డానికి మానద్దాగా అని పించి గాలం నేలమీద పెట్టి సూత్తున్నాను అంతేనయ్యా - ఇద్దరు చిన్నోళ్లు పడవ కిందకెళ్లి పోయారు. పడవ కలాసులు సూసుకోలేదు. నేను యెంటునే జామ్మని నీటిలో కురికేసు మునక లేత్తున్న కుర్రోళ్ల నిద్దర్ని పైకెత్తి నా నడుం గట్టిగా వాటేసుకోండని సెప్పి ఈదుకొంటూ ఒడ్డుకి సేరా. తమాసా వింటంటే అయ్యా, తీరా సూత్రే అందులో ఓ కుర్రోడు అల్లదిగో ఆ డాబా ఇంటి కుర్రోడు. నాను రోజూ సూసేవోడే” అని చెప్తూ రాజు ఇంటికేసి చూపించాడు. రాముడికి బజన చేసిన చోట, రాముడిని దూషించిన చోట అంజనేయ డుంటాడు మరి! అనుకొన్నాడు సుబ్బారావు.

సుబ్బారావు ఊహించిందే జరిగింది! దైవదూషణ పాపం అని రాజుకిపాటికి అర్థమై ఉండాలి. తనోసారి రాజుని

హెచ్చరించాలి అనుకొంటూ సుబ్బారావు రాజింటికి వెళ్ళాడు. రాజు, చుట్టు పట్ల ఇళ్లవాళ్లతో తన కొడుక్కి జరిగిన ప్రమాదం గురించి మాట్లాడున్నాడు. సుబ్బారావును చూసి వీధి గుమ్మం దగ్గరకువచ్చి, “ఇంటికి వెళ్లివచ్చావా సుబ్బారావు? నన్ను పలకరించి పోదామని వచ్చావా? రా లోపలికి రా! నిజమైన స్నేహితుడివి కనుక సానుభూతి చెప్పడానికి వచ్చావు. ఇల్లాంటి పరిస్థితుల్లో మీ యింటికి రావటానికి నేను తటపటా యిస్తుంటే నువ్వే వచ్చావు! నీడిమంచి మనస్సు. నీ స్థాయికి నేనెదగలేదు!” అన్నాడు రాజు సుబ్బారావు చేతులు పున్నుకొని, మనస్ఫూర్తిగా.

సుబ్బారావుకి రాజు మాట్లాడున్నది అర్థం కాలేదు. ఇల్లాంటి పరిస్థితుల్లో రాజు మా యింటికి ఎందుకు రావాలనుకొన్నట్టు? దానికి అతను తపటటా యింపటం ఎందుకు? పిల్లాడు జడునుకొన్నాడా? అంజనేయుడి కుంకుమ కోసమా? సుబ్బారావుకి అర్థం కాలేదు. కాని తన మనసులో మాట నెమ్మదిగా బయటకు చెప్పాడు.

“నేనింకా ఇంటికి వెళ్లలేదు. వెళ్ళి ఉంటే నిన్న అంజనేయుడికి పూజచేసిన కుంకుమ తెచ్చి మీ అబ్బాయి నుదట పెట్టుంవాడిని. మీ అబ్బాయి కాలవలో మునిగి అదృష్టం కొద్దీ బతికి బయట పడ్డట్టు విని వచ్చాను. దేవుడు నీకు అవకాశం ఇచ్చాడు మనస్సు మార్చుకోడానికి. నిప్పుతోను దేవుడి తోను చెలగాటం మంచి కాదు. మనం చాలా అల్పులం. దేవుడిని భక్తితో సేవించుకోవాల్సిన వాళ్లం. ఆ భక్తవత్సలుడి కరుణ కాశపడాల్సిన వాళ్లం. రావణాసురుడంతటి వాడే ఎదురించి నిలవలేక

పోయాడు. గుర్తుంచుకో, నేను వెళ్తాను. నువ్వు మారితే మళ్ళీ వస్తాను? అని చెప్పి సుబ్బారావు రాజు చెప్పున్నది విని పించు కోకుండా ముందుకు నడిచాడు. భక్తులు, దేవుడిపై విశ్వాసం లేనివారికి, దుష్టులకి దూరంగా ఉండాలి.

సుబ్బారావు ఇంటికి చేరేసరికి భార్య ఎదురు వచ్చి, “జరిగింది విన్నారా? ఎంత ప్రమాదం తప్పి పోయిందో!” అంది ఆమె మాటల్లో చిన్న వణుకు, సన్నవిడుపు మిళితమై ఉన్నాయి.

“రాజు కొడుకు విషయమేనా! విన్నాను” అన్నాడు సుబ్బారావు

“వాడితో పాటు మన ఆంజనేయ ప్రసాద్ కూడా ఈతకు వెళ్తాడు” అంది ఆమె. ఆ వార్త భర్తకు త్వరగా చెప్పి బరువు దించుకొంది

“మన వాడికేం ప్రమాదం జరగ లేదుకదా,” అని కంగారుగా అడిగాడు.

“జరిగింది కాని భగవంతుడు రక్షించాడు.”

“భగవంతుడు భక్త వత్సలుడు?”

అన్నాడు సుబ్బారావు తేరుకు:

“మన పిల్లవాడికి అసలు ప్రమాద జరగటం ఆశ్చర్యం!” అంది ఆ భక్తుల పిల్లలకి ప్రమాదం జరగకుండా నమ్మశక్యం కాని విషయం అన్న ధోరణిలో. సుబ్బారావు అరక్షణలో ఆలోచించాడు. సమాధానం దొరికింది. ఆ “రాజు కొడుకుతో కలిసి ఈతకు వెళ్లినందుకు, ఇనుముతో కూడిన అగ్నికి సమ్మెట పోటులు తప్పనట్లు మన వాడికి ప్రమాదం జరిగింది కాని ఆ దయామయుడికి మనకి మన స్తాపం కలిగించటం ఇష్టం లేదు అందుకే మన ప్రసాద్ కోసం ఓ మనోషిని నీట్లోకి దూకించి రక్షించాడు పూలతో బాటు నార కూడ నెత్తికెక్కినట్లు మన ప్రసాద్ తో ఈతకు వెళ్ళడం అనే సుకృతం వల్ల రాజు కొడుకు కూడా రక్షింప బడ్డాడు” అన్నాడు సుబ్బారావు దృఢ విశ్వాసంతో.

సుబ్బారావు భార్య సుబ్బారావుతో ఏకీభవించింది. “మన ప్రసాద్ ని వాళ్లంటికి ఇంక వంపను” అంది.

అభ్యుదయ ప్రత్యేక సంచిక

ఆంధ్రప్రదేశ్ అభ్యుదయ రచయితల సంఘం 8 వ రాష్ట్ర మహాసభ కాకినాడలో డిసెంబరు 24, 25 తేదీలలో జరుగుతుంది. డిసెంబరు 22వ తేదీకి వెలువడనున్న ‘అభ్యుదయ’ ప్రత్యేక సంచికలో అఖిల భారత అభ్యుదయ రచయితల సంఘం, ఆంధ్రప్రదేశ్ అభ్యుదయ రచయితల సంఘం చరిత్ర; రాష్ట్ర సంఘ ప్రణాళిక, రాష్ట్ర సంఘ ప్రథమ మహాసభాధ్యక్షుడు కీర్తిశేషులు తాపీ ధర్మారావుగారి సాహిత్య జీవిత విశేషాలు మొదలైన ప్రత్యేక రచనలు; కవితలు, కథలు, వ్యాసాలు మొదలైన విశిష్ట రచనలూ వుంటాయి.

అదనంగా ప్రతులు కావలసిన ఏజంట్లు వైకంఠో బాటుగా (వెలూ మార్పు లేదు) డిసెంబరు 10 వ తేదీ సరికి తెలియ జేయాలి.

ABHYUDAYA, R - 3, Lloyds Estate, Madras - 600 014